

Paperets grocs, una càpsula de cianur

EL COS DESHABITAT

Autor: Esperança Camps. Editorial: Proa.
 Pàgines: 348. Preu: 18 euros.

✱ JORDI LLAVINA

En l'obra d'Esperança Camps sempre hi ha el desig de fer una literatura moral ambiciosa. La lluita contra el càncer de la protagonista del seu primer llibre, *Enlla de la mar*, o la baixada als inferns de la d'*Eclipsi*, en són dos exemples palmaris.

El cos deshabitat -la seva quarta novel·la- arrenca així: «Sóc en Joan Carles Rosselló i avui m'he mort». La frase no dóna opcions a l'equivoc. Paul Auster no és mai tan rotund. Dels protagonistes de novel·les seves, en comença dient que tothom es pensava que era mort o que feia temps que estava mort. Camps, no: mata el seu a la primera ratlla. D'accident de moto, quan anava a veure una posta de sol. I manté, al llarg de la història, el discurs d'un mort encara calent.

He de reconèixer que el recurs de fer parlar un mort em deixa, d'entrada, bastant fred. Però cal remarcar que el monòleg que correspon a la consciència postrema del cadàver, l'escriptor Joan Carles Rosselló, de 53 anys, és, per mi, el més interessant. I, en aquest sentit, molt més esmolat que els monòlegs que ajuden a fer-nos una idea consistent de la seva viuda, una pija tòpica que passa per la vida sense reparar en certes qüestions fonamentals.

Hi ha pocs personatges. Hans von Klum és un alemany octogenari que té les mans tacades de sang i que ha recalat a l'illa de Menorca per passar-hi els seus últims anys de vida. La seva passió, a part de beure, és cuidar les roses del seu jardí (bons fragments, els que descriuen la dèria floricultora d'aquest personatge fosc). La figura de Hans pot recordar la del protagonista d'*Home* sense nom, de Suso de Toro, per bé que Camps ens estalvia la relació propera de les accions execrables del personatge en el seu temps de dermatòleg al servei de les SS. Morirà dos mesos abans que

l'escriptor, en estranyes circumstàncies.

El gran protagonista, però, és el mort: l'escriptor. Casat amb una dona que no estima. Amb dos fills adolescents, que no estima. Sempre ha volgut ser escriptor, i havia començat escrivint algun llibre prometedor, que els editors van refusar. Però un dia algú li proposa un pacte. Un pacte faustic (aquí, el rus de la història, que m'estalvia d'explicar). Rosselló s'hi avé, i la primera conseqüència de l'acord li canviarà la vida: guanya un premi de renom estatal, que li permetrà viure folgadamente en el futur (a ell i a la seva fa-

mília). Seguint la moda de les històries sobre botxins nazis, el menorquí narrarà l'abjecta vida de Hans: desaparegut, durant molts anys, en països llatinoamericans, finalment arriba a Mallorca (no Menorca) per acabar la seva vida. M'agrada molt el detall de Rosselló d'anar deixant «paperets grocs» pertot.

La tercera protagonista és la dona, Margarida Sans. De traç massa gruixut, Camps ens la fa molt antipàtica: per bleda. Parla a cop de tòpic: «No m'agraden els escriptors perquè viuen moltes vides a la vegada». Té un amant més jove. Odia secretament el seu marit -que també l'odia a ella- però l'un i l'altre mantenen les aparences. L'escriptor només ha estimat una dona, i aquesta dona -que intervé un cop mort Rosselló- ha encarnat l'impossible. Ell es va quedar a l'illa per la seva mare (i demostra, doncs, tenir una personalitat molt feble). Camps ha dotat els monòlegs de Margarida d'un estil més nerviós, sovint compost de juxtaposicions. El contrast respecte al monòleg del marit és notori.

Un dels encerts de l'obra és que allò que podria haver proporcionat el material per a un thriller anodi es converteix en una novel·la psicològica valenta. Una novel·la sobre les impostures, sobre la mentida (la dels tres personatges), sobre la misèria humana. La reconstrucció de la memòria ocupa algunes pàgines magnífiques (la descripció d'unes cortines de «plàstics de colorins» o la d'uns gronxadors de «cadenes rovellades»). Però ha faltat una mica més de cura a l'hora de revisar l'original: tirar per llençor, «imagini» (sense l'accent gràfic preceptiu); «un bè»; «el crac que he escoltat»; «la qualitat necessària per dir-li «vida»; «cans». Sembla com si la redacció hagués estat un pèl precipitada. Tot i això, la voluntat d'estil hi és, i s'agraeix.